

Profesjonelle hjørne- skjøter

I fremtiden vil hjørneskjøtene dine alltid lykkes, og du slipper å sparkle til slutt fordi en skjøt spriker. Følg med og lær hvordan snekkeren vår perfekt setter sammen de vanskelige hjørnene.

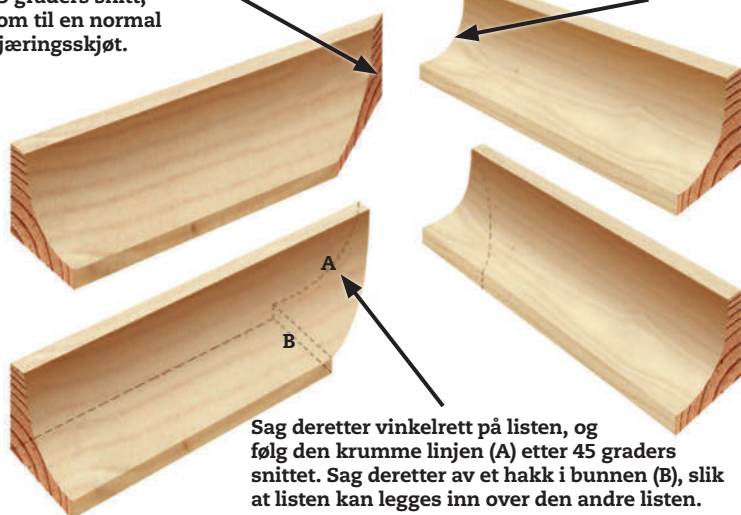
Hjørner krangler nesten alltid. Fotlistene når ikke helt sammen – eller de flukter ikke helt i høyden. Kanskje når de akkurat er montert, men etter litt tid har treet beveget seg litt, og da er skjøten ikke lenger like flott. Det samme gjelder listen langs kjøkkenbenken – hulkillisten – som gaper og samler skitt i hjørnet.

De fleste, også profesjonelle, nøyer seg med den tradisjonelle gjæringsskjøten, og lever med at den kommer til å gape litt. Men det trenger du ikke. Prøv på disse sidene å lære deg to av snekkerens avanserte hjørneskjøter. Kikk nøye på tegningene og bildene. Og øv deg så på et par listebiter og en hulkillist. Det er nemlig ikke på langt nær så vanskelig som det kanskje synes når du først står med tingene i hånden.

Lær
snekkerens
hemmelige
triks

I den ene listen sager du først et 45 graders snitt, som til en normal gjæringsskjøt.

Den andre listen sages bare av i 90 grader.

Sag deretter vinkelrett på listen, og følg den krumme linjen (A) etter 45 graders snittet. Sag deretter av et hakk i bunnen (B), slik at listen kan legges inn over den andre listen.

Hulkillister

Innvendige hjørner skal konturskjæres.

Fordelen med denne metoden er at hjørneskjøten nesten ikke kan ses ovenfra. Og du unngår at gjæringsskjøten begynner å gape etter hvert som treet beveger seg. Snekkerens løsning krever at du er litt hendig og har et spesielt løvsagblad til baufilen, hvis du da ikke har en løvsag, som vi bruker her i artikkelen. Til gjengjeld er det bare den ene av listene du skal bearbeide, den andre skjæres bare av vinkelrett.

Utvendige hjørner skjærer snekkeren normalt med gjæring, altså et vanlig 45 graders snitt, som settes sammen i en 90 graders vinkel.

Følg den krumme linjen på forsiden av listen.

1

Start med å sage den ene listen i et normalt skråsnitt på 45°. Deretter sager du med et tynt løvsagsblad langs den krumme linjen, som skråsnittet lagde på fremsiden av listen. Snittet skal være vinkelrett på listen.

Sag loddrett ned i bunnen av listen med en fintannet listesag.

2

Snu listen rundt, og sag loddrett ned til kurvesnittet. Da får du det hakket som du kan se i bunnen av listen på bilde 3 og 4.

Det loddrette hakket i bunnen

Det kurvede snittet ligger nå vinkelrett på listen.

3

Slik ser det kurvede snittet ut når du er ferdig. Merk deg hakket i bunnen som du lagde i trinn 2.

Det loddrette hakket i bunnen

4

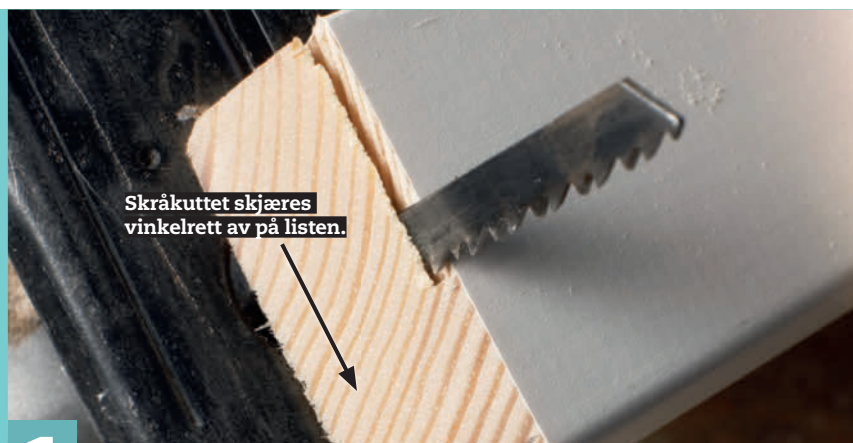
Nå passer de to listene fullstendig sammen i en nesten usynlig skjøt.

Fotlister

Innvendige hjørner med juksegjæring. Innvendige hjørner kan fint skjøtes med gjæring, men skjøten blir fort synlig fra oversiden, spesielt hvis den ikke er 100 prosent nøyaktig, for eksempel fordi vegger sjeldent møtes nøyaktig i 90 grader. Derfor lager snekkeren ofte en juksegjæring, som skjuler skjøten totalt når fotlisten ses ovenfra. Det er bare den ene av de to fotlistene som møtes i et hjørne – du skal skråskjære før du kan lage jukse-gjæringen. Den andre støter du bare opp mot veggen.

Utvendige hjørner skjøtes med vanlig gjæring, men husk å sikre deg at vinkelen faktisk er 90 grader. Ellers skal du bruke vinkel-halveringstrikset, som vi beskriver på motstående side.

1

Sag først den ene listen vinkelrett av, og den andre i et snitt på 45 grader.

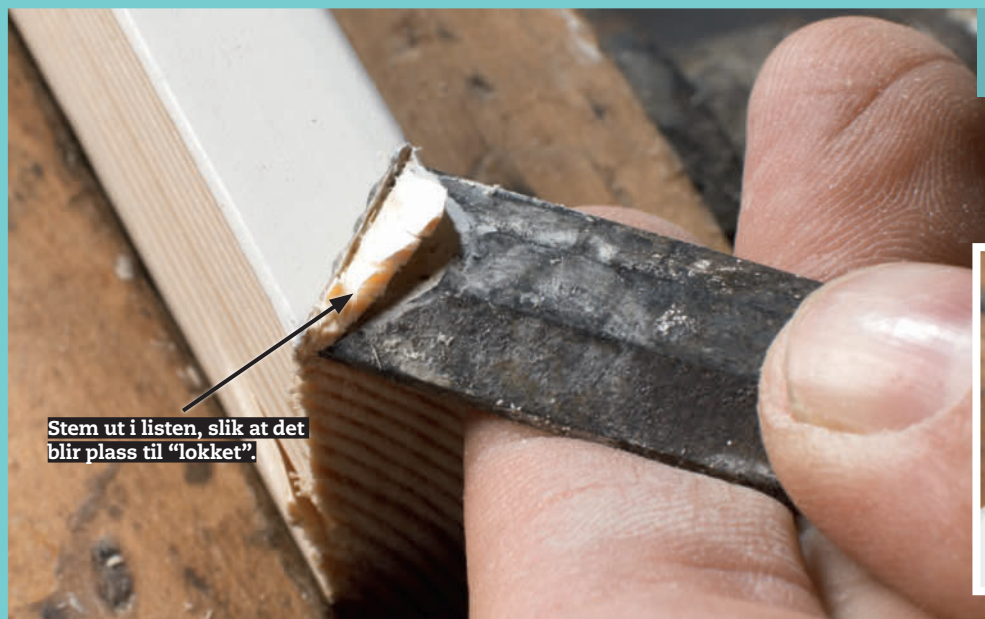
I den skråskjærte listen skal du nå skjære med en stikksag vinkelrett på forsiden, slik at du skjærer "trekanten" nesten helt av. Skjær IKKE tvers gjennom. Stans 4 mm før du har skjært gjennom hele listen.

2

Skjær inn fra enden, slik at du får et trekantet "lokk" i overkanten av listen.

Lokket skal være cirka 4 mm tykt. Blir det for tynt, risikerer du det knekker.

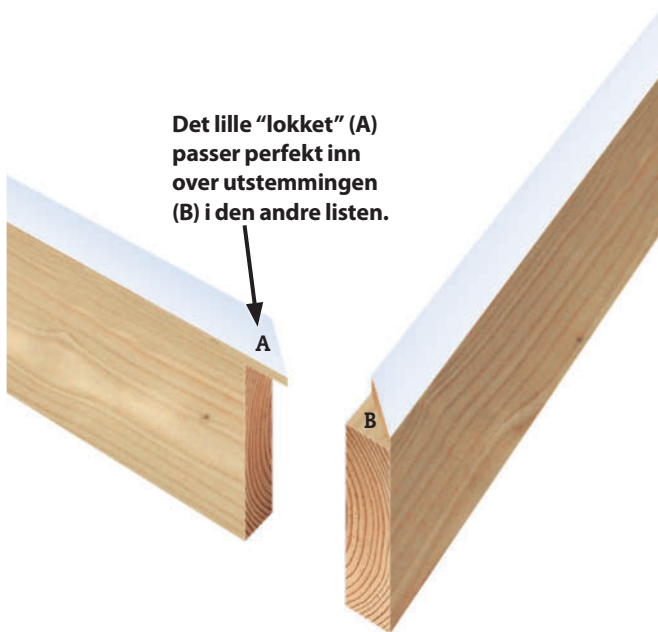

4

Stem vekk det oppmerkede området i en tykkelse

på 4 mm. Stem først loddrett ned i streken, og deretter forsiktig inn fra siden. Slip eventuelt utstemmingen helt glatt etterpå.

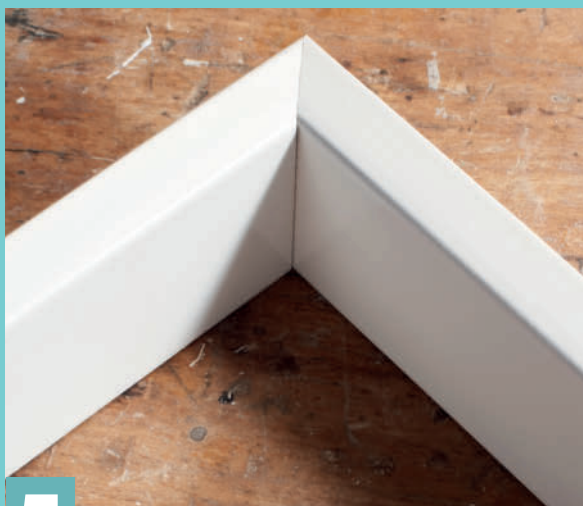
Det lille "lokke" (A) passer perfekt inn over utstemmingen (B) i den andre listen.

Skjær langs streken før du stemmer ut, da får du en fullstendig skarp kant.

3

Legg fliken inn over den listen du skal støte inn mot veggen, og strek opp fliken på listen. Skjær deretter med en hobbykniv langs streken, før du stemmer ut med et skarpt stemjern.

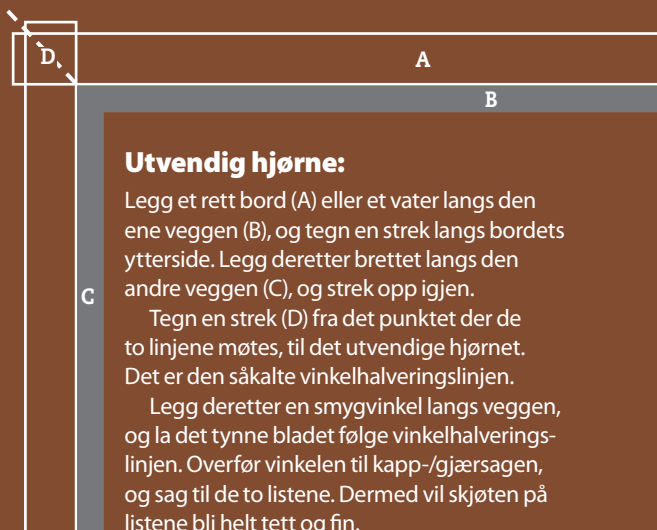
5

Skjøten synes nesten ikke. Litt trelim i utstemmingen før du skjører listene vil holde fliken på plass. Husk å tørke av overskytende lim med en våt klut før det tørker.

Slik gjør du når hjørnet er skjevt

Ofte vil du oppleve at veggene ikke møtes i akkurat 90 grader, og det gjelder uansett om du vil skjøte lister med gjæring i innvendige eller utvendige hjørner.

Selv ganske små og for øvrig ubetydelige unøyaktigheter i bygget, gjør at de fleste hjørner snarere er noen grader større eller mindre enn 90. Da kan du skjære nøyaktig i 45 graders snitt, og fortsatt oppleve at fotlistene eller skyggelistene gaper. Du kan naturligvis komme et stykke på vei med fugemasse og maling, men hvis du vil gjøre det litt bedre (eller vil la listene stå umalte), må du finne vinkelhalveringslinjen. Det høres mer komplisert ut enn det er, for i virkeligheten skal du bare slå et par streker og alliere deg med en smygvinke.

Innvendig hjørne:

Legg et rett bord (A) eller et vater langs den ene veggen (B), og tegn en strek langs bordets ytterside. Legg så bordet langs den andre veggen (C), og strek opp igjen.

Tegn en strek fra det punktet der de to linjene møtes til det innvendige hjørnet. Det er vinkelhalveringslinjen (D).

Legg en smygvinke slik at det tynne bladet følger vinkelhalveringslinjen. Da kan du overføre vinkelen til kapp-/gjærsagen og sage til de to listene med jukse-gjæring, som vi har vist her i artikkelen.

